

Valg av bygningsprodukter med helse- og miljøfarlige stoffer

Hva sier lovverket?

Det er et lovkrav å velge produkter uten helse- og miljøskadelige stoffer hvis mulig, både ved nybygging, rehabilitering og drift av bygg.

Nye bygg og totalrehabiliteringer

TEK-17 § 9-2. Helse- og miljøskadelige stoffer:

"Det skal velges produkter uten eller med lavt innhold av helse- eller miljøskadelige stoffer."

Fra Veiledningen til Teknisk Forskrift:

De mest alvorlige helse- eller miljøskadelige stoffene er stoffer klassifisert som kreftfremkallende, arvestoffskadelige eller reproduksjonsskadelige (CMR), persistente, bioakkumulerende og toksiske (PBT), og veldig persistente og veldig bioakkumulerende (vPvB). Informasjon om stoffer med disse egenskapene finnes på hjemmesiden til EUs kjemikaliebyrå ECHA.

Norske miljømyndigheter prioriterer utfasing av stoffer på den norske prioritetslisten (fra Miljødirektoratet) og kandidatlisten til REACH (fra EU).

Substitusjonsplikten pålegger virksomheter som bruker produkter med innhold av kjemiske stoffer som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse, å undersøke om det finnes produkter som medfører mindre risiko, jf. produktkontrollloven § 3a. Virksomheter må velge dette alternativet hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Ved valg av byggevarer må det foretas en faglig vurdering og sammenligning av innholdet av helse- og miljøskadelige stoffer i ulike produkter med samme funksjon.

Det kan også vurderes om produktets funksjon kan dekkes ved metoder eller løsninger som ikke

inneholder helse- og miljøskadelige stoffer.

Kravet i denne bestemmelsen oppfylles enklest ved å benytte forhåndsvurderte produkter. I følgende merkeordninger og verktøy er innholdet av helse- og miljøskadelige stoffer forhåndsvurdert:

1. Svanemerket/EU-Blomsten
2. ECOproduct (database med ferdig vurderte produkter; produkter med rødt symbol skal unngås)
3. Sintef Teknisk Godkjenning.

Dersom det aktuelle produktet ikke er forhåndsvurdert av en merkeordning eller i et verktøy, må man innhente informasjon om stoffinnhold og selv gjøre en vurdering av type og innhold av helse- og miljøskadelige stoffer. Følgende informasjon kan benyttes:

1. Sikkerhetsdatablad (kun obligatorisk for kjemiske byggevarer)
2. Miljødeklarasjon (Environmental Product Declaration, EPD). I norske EPDer fra og med 2012 oppgis innhold av stoffer på kandidatlisten til REACH (del av EUs kjemikalierregelverk). I utenlandske EPDer er dette frivillig informasjon.
3. CE-merkede produkter til byggverk skal dokumentere innhold av stoffer på kandidatlisten til REACH i en samsvarserklæring.

Dersom det ikke foreligger dokumentasjon av innhold eller sammensetning, kan man be om en skriftlig bekreftelse fra den juridisk ansvarlige hos produsenten, om at produktet ikke inneholder stoffer på prioritetslisten eller kandidatlisten til REACH.

I tillegg til reglene i denne forskriften, omfattes byggevarer av bestemmelser i forskrift om dokumentasjon av byggevarer (DOK). Enkelte helse- og miljøskadelige stoffer er dessuten forbudt eller strengt regulert med grenseverdier i produktforskriften og REACH vedlegg XVII.

Alle bygg

Produktkontrollen §3 a Substitusjonsplikten

Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet som bruker produkt med innhold av kjemisk stoff må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.